

Geen flats in ministerie

Trouw 1992 07 09

Appartementjes van een miljoen verkopen niet

door Chris Bruijnus

DEN HAAG – Het plan om in de Willemsparkflat, het voormalige ministerie van sociale zaken op de hoek van de Zeestraat en de Javastraat in Den Haag, riante woonflats te bouwen, is voorlopig van de baan. Projectontwikkelaar Amstelland is er niet in geslaagd voldoende kopers te vinden voor de appartementen, die ongeveer een miljoen gulden per stuk moeten kosten.

Dat het vinden van gegadigden voor de ruim veertig hooggeprijsde flats geen sinecure zou zijn, lag voor de hand. Toch is ontwikkelaar Amstelland, die het gebouw in 1990 voor zeveneneenhalf miljoen gulden van de gemeente kocht, teleurgesteld dat het slechts een beperkt aantal toezeggingen heeft kunnen krijgen. Het bedrijf overweegt de inmiddels aardig verpauperde Willemsparkflat door te verkopen, of de flats toch te bouwen en een belegger te zoeken voor de verhuur ervan. Wellicht dat diplomaten die met het VN-bureau voor de controle op chemische wapens naar de residentie zullen komen, bereid zijn een gepeperde

huurprijs te betalen, is een van de overwegingen.

Struikelblok voor een spoedige renovatie van het markante gebouw is de eis van de gemeente Den Haag dat het voormalige ministerie opnieuw een woonfunctie moet krijgen. Een voorwaarde waar de gemeente onder geen beding van afziet. Zou de flat een kantoorbestemming hebben, dan kan morgen met de verbouw begonnen worden, filosofeert een woordvoerder van Amstelland. Ook in een hotelbestemming ziet het bedrijf wel toekomst. De ontwikkelaar benadrukt echter zich geenszins aan de eis van de gemeente te willen onttrekken.

Het leek allemaal zo mooi. In 1983 kreeg de gemeente de Willemsparkflat in handen bij een grootscheepse gebouwenruil met het rijk. Aanvankelijk bestond het plan er, na de verhuizing van Sociale Zaken naar een nieuw gebouw, ruim tweehonderd kleinere wooneenheden in te bouwen. Maar onder druk van Haagse organisaties die zich om het behoud van de architectuur en de geschiedenis van de stad bekommeren, nam het gemeentebestuur het besluit de Willemsparkflat terug te brengen in zijn oude bestemming van riant flatgebouw. De toenmalige

minister van sociale zaken, Jan de Koning, liet zich ontvallen na zijn pensionering graag een appartement te willen betrekken in de flat, die hij dagelijks met plezier betrad. De Willemsparkflat werd rond 1930 gebouwd naar een ontwerp van de architect H. A. Wegerif. Het zes woonlagen hoge complex, dat ook nu nog van de drukke buitenwereld wordt afgeschermd door een sfeerrijke tuin met veel loof, was een van de eerste flatgebouwen in de stad. Of eigenlijk meer een 'woonhotel', want voor de gefortuneerde Hagenaars die in de vijftig flats gingen wonen, werd onder meer een centrale keuken aangebracht.

Zuinigheid

In de oorlog werden de bewoners verdreven door de Duitse bezetter. Na de bevrijding nam het ministerie zijn intrek in het gebouw, waar slechts de hoogstnoodzakelijke veranderingen in werden aangebracht. De ambtenaren werkten in betegelde badkamers, keukens en kamers waar nog het originele parket lag. Dat de flats herkenbaar bleven, was te danken aan de zuinigheid van de toenmalige minister van sociale zaken, Willem Drees, die niets voor een kostbare verbouwing voelde.

Nadat het besluit over de nieuwe bestemming was gevallen, kreeg de oud-gemeente-architect Sjoerd Schamhart opdracht een renovatieplan te maken. „Een fantastische opdracht“, aldus de inmiddels 72-jarige Schamhart. Volgens het plan van de architect, in Den Haag bekend om zijn creaties van het wooncomplex Couperusduin en het Rijksarchief, moet het aantal vooroorlogse appartementen worden teruggebracht naar 42. De wooneisen zijn in de loop der tijd immers aanmerkelijk strenger geworden. Zo zal niemand meer een dure flat kopen die geheel in de schaduw ligt, wat bij het L-vormige gebouw voorkomt. Een aantal kamers wordt doorgetrokken om zon door te laten. Op de bovenverdiepingen zullen gangen verdwijnen en worden de appartementen gegroepeerd rond nieuwe liftschachten. Eveneens volgens de moderne eisen zal onder de tuin aan de Zeestraat een parkeergarage moeten worden gebouwd. Een gelukje is dat de Willemsparkflat een van de eerste gebouwen met een betonconstructie was en daardoor praktisch geen draagmuren bevat. Schamhart: „Er zal toch nog heel wat gebroken moeten worden, want mevrouw wil

tegenwoordig een bubbelbad en meneer een aparte douche.“

Pratend over zijn ontwerp wordt Schamhart heen en weer geslingerd tussen zijn enthousiasme en de frustratie over het uitblijven van de uitvoering van het plan. „Als ik zelf tien miljoen had, kon iedereen de pot op en begon ik morgen nog.“ De architect kan zich nauwelijks voorstellen dat de renovatie niet door zal gaan. Bij een rondleiding door de flat, waarbij onder het wasgoed van door de projectontwikkelaar ingehuurd 'anti-krakers' moet worden doorgedoken, wijst hij liefdevol op de mooie terrassen en het prachtige uitzicht over de Haagse binnenstad. Een centrum dat naar het idee van Schamhart behoorlijk verziekt wordt door zogenaamd vernieuwende architectuur. Met afgrijzen praat hij over het plan een 135 meter hoge kantoororen te bouwen bij het Centraal Station. Ook het nieuwe stadhuis van de Amerikaanse ontwerper Richard Meier zal een dissonant in de stad worden, voorspelt hij. „Kijk daar ligt het Vredespaleis, ook zo'n suiker-taart. Net als het nieuwe stadhuis alleen van nut voor Kodak. Snel een plaatje schieten en dan wegwezen.“